Predkladacia správa

Materiál obsahuje Správu o stave jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení na území Slovenskej republiky a o činnosti Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky za rok 2018, ktorá bola spracovaná na základe § 4 ods. 1 písm. h) zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Správa podáva prehľadnú informáciu o činnosti ÚJD SR podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zároveň sa venuje aj hodnoteniu jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení na území Slovenskej republiky, ktoré sú prevádzkované, vyraďované a vo výstavbe, ako aj plneniu medzinárodných záväzkov SR v oblasti mierového využívania jadrovej energie a záruk v tejto oblasti.

Prezentované sú aktivity ÚJD SR v oblasti legislatívy, vydávania povolení pre umiestňovanie, výstavbu, prevádzku a vyraďovanie jadrových zariadení z prevádzky, hodnotenia a kontroly bezpečnosti jadrových zariadení, v oblasti bezpečného nakladania s rádioaktívnymi odpadmi, v oblasti hodnotenia vonkajšej havarijnej pripravenosti, havarijnej pripravenosti štátu pre radiačné havárie, v oblasti evidencie a kontroly jadrových materiálov, nezávislého informovania verejnosti a v oblasti medzinárodnej spolupráce.

Významnou aktivitou v oblasti legislatívy za rok 2018 bolo zabezpečenie procesu tvorby troch nových vyhlášok ÚJD SR. V januári 2018 bola v Zbierke zákonov vyhlásená vyhláška ÚJD SR č. 9/2018 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 55/2006 Z. z. o podrobnostiach v havarijnom plánovaní pre prípad nehody alebo havárie v znení vyhlášky č. 35/2012 Z. z. s účinnosťou od 1. februára 2018. Vo februári 2018 bola v Zbierke zákonov vyhlásená vyhláška ÚJD SR č. 76/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú špeciálne materiály a zariadenia, ktoré spadajú pod dozor Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. apríla 2018. V roku 2018 začal aj legislatívny proces novelizácie vyhlášky č. 33/2012 Z. z. o pravidelnom, komplexnom a systematickom hodnotení jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení v znení vyhlášky č. 106/2016 Z. z. Vyhláška nadobudla účinnosť 15. marca 2019, kedy bola publikovaná v Zbierke zákonov pod číslom 71/2019 Z. z.

Správa sa zaoberá aj ďalšími aktivitami v súvislosti s kompetenciami ÚJD SR v Európskej únii a v medzinárodných organizáciách, ktorých cieľom je zaisťovanie spoľahlivosti prevádzky jadrových elektrární a zvyšovanie ich jadrovej bezpečnosti s cieľom ochrany verejnosti a životného prostredia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia. Záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohovorov sú priebežne plnené.

Mimoriadne dôležité sú činnosti ÚJD SR v oblasti vydávania povolení, posudzovania a hodnotenia bezpečnostnej dokumentácie, ako i kontrolná/inšpekčná činnosť v jadrových zariadeniach a vynucovanie práva. V rámci kontrolnej/ inšpekčnej činnosti roku 2018 vydal ÚJD SR spolu 370 rozhodnutí a vykonal 200 inšpekcií.

Počet a charakter udalostí na jadrových zariadeniach bol v roku 2018 v rámci obvyklých prevádzkových porúch bez osobitnej významnosti z hľadiska jadrovej bezpečnosti. Bolo zaevidovaných 6 prevádzkových udalostí podliehajúcich hláseniu dozornému orgánu na JE Bohunice V-2 a 6 udalostí na JE Mochovce 1,2. V roku 2018 ÚJD SR neobmedzil rozsah alebo platnosť povolenia ani nezastavil prevádzku žiadneho JZ, uložil však 2 pokuty v sumárnej výške 200 000 €.

Na základe výsledkov kontrolnej a hodnotiacej činnosti ÚJD SR je možné konštatovať, že jadrové zariadenia v Slovenskej republike boli v roku 2018 prevádzkované bezpečne a spoľahlivo, bez závažných udalostí, ktoré by viedli k tomu, že by ÚJD SR musel vydať príkaz na zníženie výkonu alebo na odstavenie reaktora resp. zastavenie prevádzky jadrovej elektrárne.

Bloky JE Bohunice V-1 boli odstavené z prevádzky v decembri 2006 a 2008 a momentálne sú v II. etape vyraďovania. Jadrová elektráreň Bohunice A-1 je III. a IV. etape vyraďovania.

ÚJD SR tiež venuje zvýšenú pozornosť kybernetickým bezpečnostným hrozbám, ktoré môžu mať nepriaznivý dopad na bezpečnú prevádzku jadrových zariadení a na fyzickú ochranu jadrových materiálov a jadrových zariadení. Opatrenia na zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti sú súčasťou plánov fyzickej ochrany jadrových materiálov a jadrových zariadení. ÚJD SR pri získavaní a vyhodnocovaní informácií o kybernetických hrozbách spolupracuje so spravodajskými službami, Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom obrany SR v rámci medzirezortnej pracovnej skupiny „Určenie hrozby jadrovým zariadením a pre jadrové zariadenia a jadrové materiály v rámci projektového ohrozenia štátu“.

Záverečná časť správy sa venuje finančnému zabezpečeniu činností ÚJD SR, riadeniu ľudských zdrojov, vzdelávaniu zamestnancov, rozvoju dozorných činností a systému manažérstva kvality.

Predložený materiál nemá ekonomický, finančný a environmentálny vplyv, vplyv na zamestnanosť a podnikateľské prostredie, ani vplyv na štátny rozpočet, rozpočty obcí a rozpočty vyšších územných celkov.

Vzhľadom na svoj informatívny charakter nebol materiál v súlade s čl. 10 ods. 6) smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR zaslaný na medzirezortné pripomienkové konanie.

Túto správu predkladateľ na základe ustanovenia § 4 ods. 1 písm. h) zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov následne predkladá na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky.